

Česká školní inspekce

Jihočeský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Speciální školy, Neulingerova 108, Dačice

Neulingerova 108, 380 01 Dačice

Identifikátor školy: 600 022 366

Termín konání inspekce: 10. listopad – 13. listopad 2003

Čj.:	071 11959/03-0507
Signatura:	og3nx501

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ Personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti ve Zvláštní škole Dačice vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.
- ❖ Materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti ve Zvláštní škole Dačice vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.
- ❖ Průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve vybraných předmětech ve Zvláštní škole Dačice.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Speciální školy Dačice jsou příspěvkovou organizací zřízenou Jihočeským krajem. Školy sdružují Zvláštní školu Dačice, Zvláštní školu Slavonice a Speciální základní školu při nemocnici Dačice. Orientační inspekce proběhla ve Zvláštní škole Dačice. Ve školním roce 2003/2004 je zde zařazeno 51 žáků rozdělených do 7 tříd. Z toho je 5 tříd zvláštní školy a 2 třídy pomocné školy. Z 51 žáka je 39 žáků dojíždějících.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Výchovně vzdělávací činnost ve zvláštní škole zajišťuje deset vyučujících včetně ředitele. Čtyři z nich jsou odborně a pedagogicky způsobilí pro výuku v daném typu školy. Šest vyučujících v současné době nesplňuje podmínku odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku ve zvláštní škole. V jedné třídě pomocné školy pracuje současně s učitelkou asistentka. Ředitel školy vychází při přidělování úvazků a třídnictví z osobnostních předpokladů vyučujících. Výkonem funkce výchovného poradce je pověřena odborně a pedagogicky způsobilá učitelka, která neabsolvovala kvalifikační studium výchovného poradenství.

Ve škole nejsou zřízena metodická sdružení. Hlavním poradním orgánem ředitele školy je pedagogická rada, která se schází čtvrtletně. Z jednání pedagogické rady jsou pořizovány přehledné záznamy, vypovídající o průběhu a výsledcích vzdělávání a výchovy v jednotlivých třídách. Podle aktuálních potřeb, minimálně jednou měsíčně, jsou organizovány provozní porady. Činnost výchovné poradkyně je směřována především k profesionální orientaci žáků a dále se zaměřuje na řešení výchovných problémů žáků. Kontrolní činnost ředitele v oblasti vedení zaměstnanců je prováděna většinou plánovaným způsobem podle stanovených kritérií. Záznamy z hospitační činnosti jsou vedeny písemně.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků bylo v uplynulém období zaměřeno na zvyšování počítačové gramotnosti a na problematiku vzdělávání žáků s mentálním postižením. Tři vyučující si rozšiřují vzdělání studiem speciální pedagogiky, jedna učitelka studuje učitelství pro 1. stupeň základní školy.

Organizační struktura školy je vzhledem k nízkému počtu pracovníků funkční. Povinnosti zaměstnanců jsou stanoveny v pracovních náplních a ve školním řádu. Vnitřní informační systém školy je založen na každodenním osobním kontaktu ředitele školy s pedagogickými i provozními zaměstnanci. Informace žákům předávají v potřebném rozsahu třídní učitelé. Rodiče žáků jsou informováni prostřednictvím žakovských knížek, na třídních schůzkách a telefonicky. V případě zájmu mohou rodiče získat informace při individuálních návštěvách školy.

Personální podmínky mají průměrnou úroveň.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Prostorové podmínky školy odpovídají počtu zařazených žáků i požadavkům realizovaných vzdělávacích programů. V budově jsou zřízeny školní dílny, kuchyně a dílna šití. V období od poslední inspekce byla zřízena počítačová učebna, která je při výuce pravidelně používána. Třídy jsou většinou prostorné, postupně vybavované novým školním nábytkem. Interiér školy je vyzdoben velmi zdařilými pracemi žáků. Ke škole přiléhá zahrada využívaná hlavně pro výuku pracovního vyučování.

Žákovskou knihovnu škola postupně modernizuje a doplňuje. Poměrně široká je nabídka videokazet se vzdělávacími programy. Audiovizuální technika je funkční a dobře dostupná všem vyučujícím.

Fond učebnic je dostatečně široký a odpovídá potřebám školy. Škola je vybavena dostatečným množstvím názorných pomůcek. Nedostatky jsou ve vybavení pomůckami pro žáky s vývojovými poruchami učení, které nejsou zastoupeny v potřebném rozsahu.

Vedení školy provádí nárazově kontrolní činnost v oblasti využívání materiálních zdrojů při výuce, návrh plánovitých opatření vedoucích ke zlepšení stavu materiálně technických podmínek majících vliv na výchovně vzdělávací činnost není zpracován.

Materiálně - technické podmínky mají velmi dobrou úroveň.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

Škola realizuje výchovně vzdělávací činnost podle Vzdělávacího programu zvláštní školy č. j. 22 980/97-22 a Vzdělávacího programu pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy č. j. 24 035/97-22 v souladu se zařazením do sítě škol. Učební plány jsou plněny v celém rozsahu a hodinové dotace jednotlivých předmětů odpovídají učebním plánům. Učivo všech předmětů je rozpracováno v tématických plánech v souladu s učebními osnovami. Pro žáky pomocné školy s kombinovanými vadami zpracovávají učitelky individuální vzdělávací programy.

Vzdělávací programy jsou realizovány v souladu s údaji v rozhodnutí o zařazení do sítě škol.

Průběh a výsledky vzdělávání jsou prokazatelně zaznamenány v povinné dokumentaci. Vysvědčení, třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy jsou vedeny na předepsaných tiskopisech. Všechny zápisy jsou přehledné a dostatečně vypovídající. Ředitel školy při kontrolní činnosti pravidelně sleduje naplňování učebních osnov a své poznatky uplatňuje při hodnocení jednotlivých pedagogických pracovníků i při plánování činnosti školy v oblasti výchovy a vzdělávání.

Učební dokumenty jsou plněny v celém rozsahu, výuka probíhá podle platných osnov.

Sestavení rozvrhu vyučovacích hodin odpovídá psychohygienickým zásadám. Nedostatkem je zkrácení hlavní přestávky na 15 minut. Ke zkrácení přestávky došlo z důvodu dopravní obslužnosti dojíždějících žáků. Školní řád, obsažený v dokumentu Režim speciálních škol – pracoviště Dačice, řeší oblast povinností žáků, včetně regulace jejich chování v době mimo vyučování a ve večerních hodinách. Oblast práv dětí není v dokumentu dosud zpracována. Funkční je informační systém školy. Pracovníci, rodiče i žáci mají zajištěn včasný přístup ke všem důležitým informacím.

Organizace výchovně vzdělávacího procesu je funkční.

Ve škole je ustanovena funkce výchovného poradce a preventisty sociálně patologických jevů. Činnost obou pracovníků je systematická a funkční.

Průběžné řešení problematiky výchovného poradenství přispívá ke zlepšení výchovně vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve zvláštní škole

Ve třídách zvláštní školy byly hospitovány předměty český jazyk, matematika a pracovní vyučování.

Všechny hospitované vyučovací hodiny byly zodpovědně naplánované a připravené z hlediska obsahu výuky. Menší pozornost byla v části hodin věnována oblasti metod a forem výuky. Vyučující vždy přiměřenou formou seznámili žáky s tématickým zaměřením a cílem výuky. Probíraná témata na sebe navazovala a byla v souladu s učebními osnovami. Pouze v menší části navštívených hodin byla patrná snaha o respektování individuálních zvláštností žáků formou zadávání individuálních úkolů.

Výuku sledovaných předmětů zajišťuje osm vyučujících včetně ředitele, odborně a pedagogicky způsobilí jsou dva vyučující. Veškerá výuka byla odborně a věcně správná.

Materiální zabezpečení výuky většinou odpovídalo požadavkům na vzdělávání handicapovaných žáků. Vyučující používali dostatek názorných pomůcek, výuku v hodinách českého jazyka doplňovali audio a video nahrávkami. Používané učebnice mají schvalovací doložky MŠMT. Ve výuce českého jazyka byla funkčně zařazována doplňková literatura. Dvojměrné pomůcky – přehledy učiva, nástěnné obrazy ve většině tříd odpovídaly aktuálně probíraným tématům.

Vyučující používali nejčastěji frontální výuku, ale také práci ve dvojicích i samostatné činnosti. Velmi dobře se vyrovnali s výukou v odděleních. Ne vždy se však dařilo využít životních zkušeností žáků. Při výuce pracovního vyučování jsou do skupin zařazeni žáci více ročníků. Výuka je zde diferencovaná, zadávané úkoly vycházejí z požadavků učebních osnov a zároveň jsou přizpůsobeny individuálním schopnostem žáků. Psychohygienu výuky byla ve většině hodin dodržena. Na nižším stupni byly pravidelně zařazovány relaxační chvilky, výuka byla organizována nejen v lavicích, ale i mimo ně formou různých soutěží. Ve vyšších třídách byli žáci vedeni k dlouhodobější pozornosti, odpočinkové činnosti byly zařazeny častěji v závěru hodin. Ve sledovaných hodinách byla vždy zařazena vstupní motivace žáků. Žáci byli převážně pozitivně slovně hodnoceni, učitelky je povzbuzovaly pochvalou. Méně často bylo využito vzájemného hodnocení a sebehodnocení žáků. Vyučující vytvářeli ve třídách příznivé klima, ve kterém se žáci chovali přirozeně, dokázali vyjádřit své názory a vznášet dotazy k probíranému učivu.

Výrazným rysem všech hodin bylo uplatnění výchovné složky vyučování. Žáci byli vedeni nejen k úctě k dospělým, ale také k sobě navzájem a sobě samým.

Průběh a výsledky vzdělávání ve třídách pomocné školy mají velmi dobrou úroveň

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve třídách pomocné školy

Do dvou tříd jsou zařazeni žáci různých stupňů a ročníků pomocné školy s rozdílným stupněm a rozsahem postižení. Výuku zajišťují odborně a pedagogicky způsobilé učitelky, které mají k této činnosti osobnostní předpoklady, což se pozitivně projevuje v kvalitě výuky. Dalšími pracovníky ve třídě je asistentka třídní učitelky se středoškolským vzděláním pedagogického směru a osobní asistentka žáka s kombinovaným postižením.

Obě třídy mají vlastní kmenové učebny, jejichž členění umožňuje individuální či skupinovou činnost, hry a relaxaci žáků, omezeně lze realizovat rušný pohyb. Tato činnost je cíleně organizována mimo školu tak, aby děti měly možnost svoji pohybovou aktivitu uplatnit.

Vybavení hračkami, učebními pomůckami, didaktickou technikou, materiálem pro jednotlivé předměty vzdělávacího programu je v dostatečném množství vzhledem k počtu zařazených žáků. Pomůcky i hračky jsou žákům volně dostupné. Prostředí obou tříd je podnětné, nápadité a estetické. Vytváří pocit bezpečí, jistoty, důvěry a rozvíjí aktivitu žáků.

Organizace výuky vycházela sice ze stanoveného rozvrhu, probíhala však spíše v blocích, ve kterých učitelky pracovaly s ohledem na složení třídy. Využívaly převážně individuální práci, část hodin byli žáci schopni pracovat společně. Metody a formy práce volily učitelky podle aktuálního stavu každého žáka, umožňovaly jim postupovat vlastním tempem a citlivě reagovaly na individuální unavitelnost jednotlivých žáků. V přístupech se snažily o komplexní rozvoj osobnosti žáků, zaměřovaly se na obohacování komunikace, posilování samostatnosti, rozvoj motoriky a rozšiřování vědomostí. Využívaly k tomu širokou škálu speciálních i běžných pomůcek. Propojovaly výuku s praktickými zkušenostmi žáků a zaměřovaly ji na vytváření dovedností a návyků důležitých pro jejich život. Pracovaly s ohledem na momentální stav každého z nich, na prožívání a dokončení započaté činnosti. Tím přispívaly k pohodě ve třídě a rozvíjely volní vlastnosti žáků. Motivace vycházela z velmi dobré znalosti žáků. Pro plnění vzdělávacích cílů je získávaly výběrem pro ně oblíbených a zajímavých činností a pomůcek. Interakce byla ve třídách až mimořádně vstřícná a příjemná. Žáci k sobě byli navzájem ohleduplní a k dospělým se obraceli s důvěrou. Pro verbální i neverbální komunikaci vytvářely učitelky dostatečný prostor, který žáci s ohledem na svoje možnosti přirozeně využívali. V hodnocení převažovaly pozitivní přístupy, které podporovaly vytrvalost a soustředěnost žáků a povzbuzovaly je pro pokračování v plnění úkolů. Při hodnocení jejich negativních projevů souvisejících s postižením byly učitelky taktní, ale důsledné. V menší míře bylo využito vzájemného hodnocení a sebehodnocení žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání ve třídách pomocné školy mají vynikající úroveň

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Základní formou zjišťování a hodnocení výsledků vzdělávání a výchovy jsou jednání pedagogické rady. Výsledky každého žáka jsou zde čtvrtletně projednány a zhodnoceny. V rámci své kontrolní a hospitační činnosti věnuje ředitel školy pozornost sjednocování kritérií pro klasifikaci žáků a sleduje úroveň žákovských prací. V průběhu výuky jsou používány běžné hodnotící a klasifikační metody.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení není v souladu se zřizovací listinou školy. Ve Zřizovací listině Speciální školy, Dačice, Neulingerova 108, vydané Jihočeským krajem 11. prosince 2001 nejsou uvedeny odloučená pracoviště, která jsou uvedena v Rozhodnutí MŠMT ČR o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 11 967/02-21.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina Speciální školy, Dačice, Neulingerova 108, vydaná Jihočeským krajem v Českých Budějovicích dne 11. prosince 2001
2. Rozhodnutí MŠMT ČR o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 11 967/02-21 vydané dne 13. 2. 2002 s účinností od 1. 1. 2002
3. Rozhodnutí MŠMT ČR o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 22 383/03-21 vydané dne 11. 8. 2003 s účinností od 1. 9. 2003
4. Výroční zpráva zvláštní školy za školní rok 2002/2003.
5. Seznam žáků zvláštní školy pro školní rok 2003/2004.

6. Rozvrh hodin podle tříd na školní rok 2003/2004.
7. Rámcový plán práce na školní rok 2003/2004.
8. Záznamy z hospitací ve školním roce 2003/2004.
9. Organizační řád školy.
10. Provozní řád školy.
11. Zápisy z pedagogických rad ve školním roce 2003/2004.
12. Plány rozvržení učiva Čj, Ma a Pv ve školním roce 2003/2004.
13. Přehled DVPP.
14. Inventární kniha pomůcek – učitelská knihovna.
15. Třídní knihy za školní rok 2002/2003 a 2003/2004.
16. Katalogové listy pro školní rok 2003/2004.
17. Třídní výkazy pro školní rok 2003/2004.
18. Osobní dokumentace všech žáků školy.

ZÁVĚR

Pedagogické záměry školy vycházejí z výchovných a vzdělávacích cílů realizovaných vzdělávacích programů. Pozitivní klima v průběhu většiny sledovaných hodin bylo význačným kladným faktorem pro kvalitu výchovy a vzdělávání žáků.

Personální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti se zlepšují. Pedagogický sbor školy je postupně stabilizován a jeho složení umožňuje plnit realizované vzdělávací programy. Vyučující mají vytvořeny podmínky pro rozšiřování vzdělání v oblasti obecné i speciální pedagogiky. Pravidelně se mohou zúčastňovat vzdělávacích akcí pořádaných Pedagogickým centrem v Českých Budějovicích i dalších akreditovaných pracovištích. Významným přínosem je práce třídních asistentek ve třídách pomocné školy. Kultivované projevy a komunikace pedagogických pracovníků jsou pro žáky vhodným modelem chování, který přirozeným způsobem přejímají a pak samy v soužití s ostatními uplatňují.

Od poslední inspekce došlo ke zlepšení materiálně-technických podmínek, zejména ve vybavení školy učebnicemi, pomůckami, výpočetní technikou. Výuka probíhá v podnětném prostředí. Vedení školy i ostatní zaměstnanci pečují o majetek školy. Dílčí nedostatky jsou ještě ve vybavení některých tříd novým žákovským nábytkem a v doplnění některých vhodných učebních pomůcek pro výuku žáků se specifickými vývojovými poruchami učení. Vedení povinné dokumentace umožňuje sledovat průběh a výsledky vzdělávání a výchovy. Učební plány jsou sestaveny v souladu s přijatými vzdělávacími programy a potřebami žáků. Výuka probíhala podle schválených učebních osnov. Velká část hodin byla připravena tak, aby se žáci stali aktivními účastníky vyučování. Výuka byla zaměřena na poznávací stránku i hodnotové orientace. Pomůcky a didaktická technika byly využívány většinou v potřebné míře. Metody a formy vyučování byly dostatečně různorodé, odrážel se zde přístup i zkušenost jednotlivých pedagogů. Výrazným pozitivem byl vstřícný a motivující přístup naprosté většiny vyučujících k žákům.

Průběh a výsledky vzdělávání ve třídách pomocné školy byly výrazně ovlivněny spontánními aktivitami, které dětem přinášely radost a uspokojení. Zejména v rámci nich se realizovaly, rozvíjely svoje dovednosti, přirozeným způsobem se učily a získávaly potřebné sociální zkušenosti.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Vladimír Ira
Členové týmu	Mgr. Eva Bekeová

V Českých Budějovicích dne 16. 12. 2003

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy:

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Martin Kotrba

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Dukelská 23, 370 21 České Budějovice. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství , U Zimního stadionu 1952/2, 370 76 Č. Budějovice	23. 1. 2004	07111959/03-0507
Zřizovatel	dtto	dtto

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.